

Dr. Hatvani Szabó János: A privatizáció realitásairól

Minden tisztességes ember legfőbb óhaja, munkánk célja, hogy országunkban megerősödjék és megrendíthetlenné váljék a demokrácia. Az erős demokrácia alapja csak a jólét lehet, ezért az csak erős gazdaságra támaszkodva épülhet. A 'fázunk és éhezünk, de szabadok vagyunk' romantikus elve szép, lelkesítő, de nem működtethető.

Az elmúlt négy év során mindannyian ebben az országban igen nagy munkát végeztünk gazdaságunk korszerűsítése, erősítése érdekében. Nagy szükség is van erre, hiszen országunkra, nem először, rádőlt a történelem és egy világbirodalom romjai nyomnak bennünket. A magunk emberségéből kell most felépítenünk egy olyan országot, ahol a polgárok jól érzik magukat, amelyet büszkén és szívesen tudnak magukénak.

Kiemelkedő jelentőségű, hogy erőteljesen előrevittük a gazdaságban a tulajdonviszonyok átalakítását és velük a korábbi, központosított állami tulajdonlás és irányítás lebontását. Ezzel nyilvánvalóan és nagyon tudatosan bontjuk le az állam hatalmát is. Célunk, hogy a gazdaságban a lehető legrövidebb idő alatt a magántulajdon és az arra támaszkodó szabad vállalkozás váljék meghatározóvá és megnyíljon minden lehetőség a polgárosodás előtt. Engedni és erőteljesen segítenünk kell, hogy honfitársaink közül minél többen a saját tehetségük szerint építsenek egzisztenciát maguknak, és így váljanak a mindenkori hatalomtól független, sőt a hatalmat a demokrácia eszközeivel kordában tartó büszke polgárokká.

A privatizáció ennek nagyhatású és fontos eszköze. A realitáshoz azonban az is hozzátartozik, hogy a privatizációt sehol a világon nem tudják - mert nem is lehet – úgy megvalósítani, hogy azzal mindenki maradéktalanul elégedett lehessen. Ki többet, ki kevesebbet nyer általa – és emberi tulajdonság, hogy ha azt látjuk, hogy a másik többet nyert, akkor úgy érezzük, hogy bennünket méltánytalanság ért. Túlságosan is könnyű tehát a privatizációt kritizálni. A veszély itt abban áll, hogy könnyű kritikákkal megrendíteni az emberek bizalmát a privatizációban, de ez mindannyiunknak csak árt: hátráltatja a gazdaság gyógyulási folyamatát és meghosszabbítja azt a kínkeserves folyamatot, amíg kiküzdjük magunkat a napfényre.

A privatizáció a vagyon újraelosztása, és ezzel óhatatlanul a politika érdeklődésébe is bekerül. Olyan országban, ahol még csak tanuljuk a demokráciát, azt is meg kell tanulni, hogy ne engedjünk a csábításnak és ne használjuk a privatizációt politikai buzogányként csak azért, mert mindig kéznél van. Igenis tegyük félre a keresztényi erényeket és feszítsük meg a valódi vétkeseket, de ne támadjuk a privatizációt és általa a kormányzatot csak azért, mert az ilyen támadással mindig hatást lehet elérni. Az pedig alapvető és elengedhetetlen, hogy a privatizációt sohasem szabad politikai erővonalak mentén művelni. Ez az ország nem pártoké, hanem mindannyiunk közös hazája.

Ki tagadhatná, hogy hibákat is vétünk. Sajnos nem adatott meg nekünk a lehetőség, hogy szép nyugodtan és főként módszeresen felkészüljünk és szépen megfontoltan, óvatosan haladva megvalósítsuk a privatizációt. Az országnak élnie kell, ehhez a gazdaságnak a jelenlegi világgazdasági rend szerint kell működnie. A szovjet világbirodalom igényei szerint épült torz gazdasági struktúrát igen gyorsan el kell takarítani, különben még sokkal nagyobb bajba kerülünk – ennek feltételeit pedig a privatizáció teremti meg.

Korrupció: volt, van és lesz, amíg ember él a Földön. Azt viszont joggal elmondhatjuk, hogy a privatizációnak abban a részében, amelyet az Állami Vagyonügynökség és az Állami Vagyonkezelő RT irányít, kiépítettünk egy olyan rendet, amelyben a korrupció legfeljebb csak kivételes esetekben talál utat magának.

A privatizáció nem csodaszer. Nem oldja meg a gazdaság problémáit, de megteremti az egészséges fejlődésnek a feltételeit, és ez vezet majd el a problémák megoldásához. Munkanélküliség: a privatizáció csupán teret enged annak, hogy a magántulajdonba került vállalatokból kiszorítsák a szükségtelen munkaerőt. Ezt viszont akkor is meg kell tenni, ha a cég állami kézen maradna, másként a vállalat tönkremegy és minden dolgozója utcára kerül. Az előző rendszer előbbi ideológiai, majd politikai megfontolásokból megfinanszírozta a kapun belüli munkanélküliséget, és mi mindannyian még sokáig fizetjük majd ennek az árát. A gazdaság megújulása viszont elvezet olyan egészséges viszonyokhoz, ahol a munkanélküliség elviselhető mértékű, és azok szempontjából is kultúráltan kezelhető, akik éppen elszenvedik. Ez is a privatizáció egyik hozadéka lesz.